دانشگاه علوم پزشکی

و خدمات بهداشتی درمانی ایران

دانشکده طب ایرانی

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه ریزی آموزشی

«طرح دوره عملی»

واحد برنامه ریزی آموزشی دانشگاه ع.پ. ایران

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارایه دهنده درس: طب سنتی
عنوان درس: اسباب و علل، دلایل و علائم
نوع و تعداد واحد[1]: ۲ واحد عملی
نام مسؤول درس: دکتر مریم تقوی شیرازی
مدرس/ مدرسان: دکتر مریم تقوی شیرازی، دکتر روشنک قدس
پیش نیاز/ همزمان: کلیات و اسباب و علل، دلایل و علائم نظری
رشته و مقطع تحصیلی: دکترای تخصصی طب سنتی ایرانی

اطلاعات مسؤول درس:

رتبه علمی: استادیار
رشته تخصصی: طب سنتی ایرانی
محل کار: دانشکده طب ایرانی، دانشگاه علوم پزشکی ایران
تلفن تماس: ۰۹۳۰۴۶۸۰۰۸۷
نشانی پست الکترونیک: mtaghavish@yahoo.com

[1] نوع واحد: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب در برنامه آموزشی

توصیف کلی درس

(انتظار می رود مسؤول درس ضمن ارائه توضیحاتی کلی، بخش های مختلف محتوایی درس را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند):

محتوای این درس، دانشجویان را با علل و نشانه های سلامت و بیماری بر اساس منابع معتبر طب کهن ایرانی در بالین بیماران آشنا می کند. شناخت اسباب و دلایل صحت و بیماری همراستا با آموزش عملی در بالین بیماران، پزشکان را در انتخاب مناسب ترین راه برای حفظ سلامتی و درمان بیماری ها در تلفیق با دانش طب رایج، یاری می رساند.

* **نکته:** جهت تکمیل این قسمت می توان از توصیف کلی درس در برنامه آموزشی (کوریکولوم) دوره در رشته مرتبط استفاده کرد.

اهداف کلی/ محورهای توانمندی (Competency):

توانایی دانشجویان در شرح حال گیری، مزاج شناسی و شناخت اسباب و علل بیماری ها در بالین بیماران از دیدگاه طب ایرانی

* **نکته:** جهت تکمیل این قسمت می توان از شرح کلی درس در برنامه آموزشی (کوریکولوم) دوره در رشته مرتبط استفاده کرد.

اهداف اختصاصی/ زیرمحورهای هر توانمندی (Core Competency):

پس از پایان این درس انتظار میرود که فراگیر:

۱. در پایان دوره دانشجو می تواند بر اساس فرم شرح حال طب ایرانی، بیماران را ارزیابی کند.
۲. در پایان دوره دانشجو می تواند اسباب صحت و سته ضروریه (هوا، ماکول و مشروب، خواب و بیداری، حرکت و سکون، استفراغ و احتباس و اعراض نفسانی) را در بالین بیماران ارزیابی و بیان کند.
۳. در پایان دوره دانشجو می تواند اسباب بیماری را در بالین بیماران ارزیابی و بیان کند.
٤. در پایان دوره دانشجو می تواند علائم مزاج جبلی، اعتدال و یا عدم اعتدال مزاج عضوی یا کلی بدن بیماران را ارزیابی و بیان کند.
٥. در پایان دوره دانشجو می تواند نحوه معاینه بالینی بیماران را بر اساس طب ایرانی و نشانه ها در لمس، زبان و نبض و ... بیان کند.

* **نکته:** جهت تکمیل این قسمت می توان از رئوس مطالب در برنامه آموزشی (کوریکولوم) دوره در رشته مرتبط و همچنین نظر مدرسین استفاده کرد.

واحد برنامه ریزی آموزشی دانشگاه طب ایران

رویکرد آموزشی[1]:

□مجازی[2] □حضوری ■ترکیبی[3]

روش های یاددهی-یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

■ کلاس وارونه

□ یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال

■ یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی

■ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

■ سایر موارد نام ببرید: تالار گفتگو (تشکیل گروه مباحثه در شبکه اجتماعی ترجیحا ایتا و حل مسئله)

رویکرد حضوری

■ سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)

■ بحث در گروه های کوچک

□ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)

■ یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

■ یادگیری مبتنی بر سناریو

■ استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)

□ یادگیری مبتنی بر بازی

□ سایر موارد نام ببرید.....

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش‌های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می رود.

لطفا نام ببرید: تدریس حضوری، طرح مسئله، مباحثه و بررسی در گروه اسباب و علل دانشجویان در شبکه اجتماعی ایتا و ...

1. Educational Approach
2 . Virtual Approach
3 . Blended Approach

جدول تقویم ارائه درس مبانی طب سنتی ایران

روز و ساعت کلاس شنبه ها ساعت۱۲-۹

جلسه	عنوان مبحث فعالیت یادگیری/ تکالیف	روش یاددهی- یادگیری	تاریخ ارائه	نام مدرس/ مدرسان
۱	حضور در درمانگاه	یادگیری مبتنی بر سناریو و بحث در گروه های کوچک	۶/۲۸	دکتر تقوی
۲	حضور در درمانگاه	یادگیری مبتنی بر سناریو و بحث در گروه های کوچک	۷/۴	دکتر تقوی
۳	حضور در درمانگاه	یادگیری مبتنی بر سناریو و بحث در گروه های کوچک	۷/۱۱	دکتر تقوی
۴	حضور در درمانگاه	یادگیری مبتنی بر سناریو و بحث در گروه های کوچک	۷/۱۸	دکتر تقوی
۵	حضور در درمانگاه	یادگیری مبتنی بر سناریو و بحث در گروه های کوچک	۷/۲۵	دکتر تقوی
۶	حضور در درمانگاه	یادگیری مبتنی بر سناریو و بحث در گروه های کوچک	۸/۲	دکتر تقوی
۷	حضور در درمانگاه	یادگیری مبتنی بر سناریو و بحث در گروه های کوچک	۸/۹	دکتر تقوی
۸	حضور در درمانگاه	یادگیری مبتنی بر سناریو و بحث در گروه های کوچک	۸/۱۶	دکتر تقوی
۹	حضور در درمانگاه	یادگیری مبتنی بر سناریو و بحث در گروه های کوچک	۸/۲۳	دکتر تقوی دکتر قدس
۱۰	حضور در درمانگاه	یادگیری مبتنی بر سناریو و بحث در گروه های کوچک	۸/۳۰	دکتر تقوی
۱۱	حضور در درمانگاه	یادگیری مبتنی بر سناریو و بحث در گروه های کوچک	۹/۷	دکتر تقوی
۱۲	حضور در درمانگاه	یادگیری مبتنی بر سناریو و بحث در گروه های کوچک	۹/۱۴	دکتر تقوی
۱۳	حضور در درمانگاه	یادگیری مبتنی بر سناریو و بحث در گروه های کوچک	۹/۲۱	دکتر تقوی
۱۴	حضور در درمانگاه	یادگیری مبتنی بر سناریو و بحث در گروه های کوچک	۹/۲۸	دکتر تقوی
۱۵	حضور در درمانگاه	یادگیری مبتنی بر سناریو و بحث در گروه های کوچک	۱۰/۵	دکتر تقوی

۱۶	حضور در درمانگاه		۱۰/۱۲	دکتر تقوی
۱۷	آزمون پایان ترم			دکتر تقوی

واحد برنامه ریزی آموزشی دانشگاه ع.پ. ایران

وظایف و انتظارات از دانشجو:

وظایف عمومی دانشجو و انتظارات در طول دوره نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه های کلاس[1]

روش ارزیابی دانشجو:

- ذکر نوع ارزیابی:
  - ارزیابی تکوینی (سازنده)[2]: شفاهی، تحقیق و ارائه، فعالیت در گروه مباحثه (تالار گفتگو)
  - ارزیابی تراکمی (پایانی)[3] : به صورت عملی و شفاهی

واحد برنامه ریزی آموزشی دانشگاه ع.پ. ایران

[1] وظایف عمومی می توانند در همه انواع دوره های آموزشی اعم از حضوری و مجازی، لحاظ گردند.

2 . Formative Evaluation

3 . Summative Evaluation

سهم ارزشیابی هر نوع/ روش در نمره نهایی و سهم نمره استاتید دوره: (می تواند به صورت جدول ارائه گردد.)

۶۰٪ ارزیابی تکوینی (فعالیت کلاسی- درمانگاه و گروه مباحثه، تحقیق و ارائه در کلاس)، ۴۰٪ ارزیابی تراکمی (پرسش های کلاسی و آزمون شفاهی پایان ترم)

* **نکته:** ذکر روش ارزیابی دانشجو (شفاهی، کتبی (چهارگزینه ای، درست نادرست، باز پاسخ و غیره)، آزمون های ساختارمند عینی مانند: OSCE، OSLE و غیره) و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار با استفاده از ابزارها (مانند: لاگ بوک، کارپوشه،DOPS)

* **نکته:** ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجو (جدول سهم نمره براساس طراحی روش ارزیابی دانشجو)

* **نکته:** در رویکرد آموزشی مجازی، سهم ارزیابی تکوینی بیش از سهم ارزیابی تراکمی باشد.

منابع:

منابع اصلی شامل کتاب های معتبر طب سنتی به زبان فارسی و عربی، کتب مرجع طب رایج و مقالات به روز طب رایج

کتب طب سنتی:

۱- مفرح القلوب - حکیم محمد اکبرشاه ارزانی
۲- قانون در طب - ابن سینا
۳- خلاصه الحکمه - محمدحسین عقیلی خراسانی
٤- کامل الصناعه الطبیه - علی بن عباس مجوسی اهوازی
٥- ذخیره خوارزمشاهی- سید اسماعیل جرجانی

واحد برنامه ریزی آموزشی دانشگاه ع.پ. ایران

نکات کاربردی طرح دوره های نظری/ عملی

پیامدهای یادگیری

پیامدهای یادگیری، ترکیبی از دانش، نگرش، مهارت ها و به طور کلی ویژگی هایی هستند کـه میخواهیم دانشجویان ما در انتهای دوره داشته باشند. در واقع به لحاظ ساختاری، پیامدهای یادگیری جملاتی هستند که توصیف می کنند در انتهای دوره چه انتظاری از دانشجو داریم و به عبارت دیگر دانشجو در انتهای دوره چه چیزی را باید بداند، درک کند و قادر به انجام آن باشد. برای مثال دانشجوی دکترای تخصصی .... در پایان دوره ... باید بتواند ضمن آگاهی بر ضوابط پژوهش اخلاقی، اصول مرتبط را دراستفاده از منابع اطلاعاتی منتشر شده، منتشر نشده و الکترونیکی به کار بندد.

فعالیتهای یاددهی- یادگیری

منظور از فعالیت های یاددهی، مجموعه فعالیت هایی است که استادان و دستیاران ارشد در هنگام ایفای نقش استادی، به منظور آموزش بهینه کارآموزان/ کارورزان و فراگیران بر عهده دارند. در این میان، استفاده از راهبردهای یاددهی- یادگیری متمرکز بر روش های فعال وتعاملی، موجب تقویت انگیزه و محوریت یادگیرندگان خواهد شد. نظیر بحث در گروههای کوچک، آموزش مبتنی بر مسأله، آموزش مبتنی بر تیم و روش های خودآموزی و آموزش الکترونیکی.

و منظور از فعالیت های یادگیری، مجموعه فعالیت هایی است که کارآموزان/ کارورزان و فراگیران به منظور ارتقای دانش و مهارت در هر یک از چرخش ها، موظف به انجام آنها هستند.

به عنوان مثال: شرکت فعال در راند [1]، گراند راند [2] و ژورنال کلاب [3]، ارایه کنفرانس های آموزشی [4]، انجام پروژه و ارائه مباحث در قالب سمینار و سایر موارد ....

روش های ارزیابی فراگیران

ارزیابی فراگیران و کارآموزان/ کارورزان به صورت تکوینی (در طول دوره آموزشی و با هدف ارائه بازخورد و اصلاح عملکرد فراگیر و یا با اختصاص سهمی از نمره نهایی به آن، تأثیرگذار در ارزیابی پایانی دانشجو) و پایانی (در پایان دوره آموزشی به منظور تصمیم گیری و قضاوت در خصوص میزان یادگیری فراگیر) و با بهره مندی از انواع **روش های ارزیابی** صورت می پذیرد:

- **ارزیابی دانش نظری** با استفاده از انواع آزمون های کتبی اعم از تشریحی، صحیح و غلط، چند گزینه ای، جور کردنی، استدلال محور و ... انجام می گردد.

---

1. Round
2. Grand Round
3. Journal Club
4. Didactic Conferences

– **ارزیابی عملکردی**[1] در محیط های شبیه سازی شده برای مثال با استفاده از آزمون بالینی ساختارمند عینی**(OSCE)** [2] به عنوان یکی از مصادیق بارز آزمون های ویژه ارزیابی عملکرد می باشد.

نکته: بر طبق برنامه آموزشی دوره های کارآموزی و کارورزی مصوب کمیته برنامه ریزی دوره پزشکی عمومی، سهم ارزیابی نظری در دوره کارآموزی نباید بیش از ۵۹ درصد نمره نهایی ارزیابی کارآموزان بوده و در دوره کارورزی نباید بیش از ۲۵ درصد نمره نهایی ارزیابی را به خود اختصاص دهد.

– **ارزیابی در محیط کار**[3] شامل فعالیت هایی است که فراگیران به طور مستقل و یا با راهنمایی استاد در محیط های کار واقعی و آزمایشگاه انجام می دهند. نظیر انجام کارهای عملی مختلف و با استفاده از انواع روش های ارزشیابی در محیط کار مانند:

- ارزشیابی ۳۶۰درجه [4]
- بررسی پورت فولیو [5] ولاگ بوک [6]
- استفاده از Global rating form، DOPS ، Mini-CEX و سایر موارد با هدف ارزیابی در طول دوره (ارزیابی تکوینی)

Global rating form: این روش در پایان هر چرخش بالینی، توسط عضو هیأت علمی مربوط، در خصوص ابعاد مختلف توانمندی های مورد انتظار دانشجو به صورت کلی، انجام می شود و برطبق برنامه های آموزشی مصوب دوره پزشکی عمومی، در دوره کارآموزی، سهم اختصاص یافته به این روش ارزیابی، حداکثر ۵۰٪ ارزیابی نهایی کارآموز و در دوره کارورزی، حداقل ۴۰٪ و حداکثر ۷۵٪ ارزیابی نهایی کارورز می باشد. این شکل از ارزیابی نیاز به مجموعه روشنی از شاخص های عملکردی دارد که با توجه به ارتباطی که با توانمندی های مورد انتظار برای فراگیران دارند، از اهمیت ویژه ای برخور می باشند. در این روش، عملکرد فراگیر با استفاده از یک مقیاس درجه بندی، در هر یک از حوزه های توانمندی، مورد ارزیابی قرار گرفته و به او امتیاز داده می شود.

Direct Observation Procedural of Skill: مشاهده مستقیم مهارتهای بالینی به عنوان روشی است که به طور ویژه، برای ارزیابی مهارت های عملی (پروسیجرها) طراحی شده است. در این روش فراگیر در حین انجام پروسیجر، مورد مشاهده قرار می گیرد و عملکرد وی بر اساس یک چک لیست ساختارمند، ارزیابی می شود. با این روش، بعد از هر بار انجام آزمون، نقاط قوت و ضعف فراگیر شناسایی می شوند. فرایند مشاهده فراگیر در حدود ۱۵ دقیقه و ارائه بازخورد به وی حدود ۵ دقیقه به طول می انجامد.

Mini Clinical Evaluation Exercise : در این نوع آزمون، یکی از اعضای هیأت علمی، عملکرد فراگیر را در مواجهه با بیمار مشاهده می کند و سپس با استفاده از مقیاس درجه بندی به هرکدام از توانمندی های فراگیر، در فرمی که به همین منظور تهیه شده است، نمره می دهد. در این نوع آزمون انتظار می رود عملکرد فراگیر در طول ترم در چند مواجهه و با استفاده از ارزیابان متفاوت، ارزیابی گردد.

1-Performance Based Assessment
2. Objective Structured Clinical Examination (OSCE)
3. Work place Based Assessment
4. Multi Source Feedback (MSF)
5. Portfolio
6. Logbook